

GULYÁS NÓRA

A Lisszaboni Szerződés hatása a nemzeti parlamentek szubszidiaritásvizsgálataira

(KONZULENS: PROF. DR. BLUTMAN LÁSZLÓ – DR. VÁRADI SZILVIA)

„... amit az egyes egyének saját erejükből és képességeik révén meg tudnak valósítani, azt a hatáskörükből kivenni és a közösségre bízni tilos.” (Quadragesimo anno kezdetű pápai enciklika)

A dolgozat témájának kiválasztásakor az a tény játszotta az elsődleges szerepet, hogy a Lisszaboni Szerződés 2009-es hatályba lépése óta a nemzeti parlamenteknek az európai jogalkotásban vállalt szerepe jelentősen megnőtt, vagyis egy igen jelentős eszköz került a tagállami törvényhozó szervek kezébe. Ezáltal azok az álláspontok, melyek korábban erőteljes demokráciadeficitet láttak megvalósulni az Európai Unióban, mostanra jóformán elcsendesedtek.

Dolgozatom első felében ennek a folyamatnak a fontosabb állomásaira, releváns mérföldköveire helyeztem a hangsúlyt, kezdőpontként a szubszidiaritás és arányosság elvének megjelenését tűzve ki. Lépésről lépésre haladva igyekeztem bemutatni annak az eljárásnak a fejlődését, mely végül az ún. early warning mechanism-ban teljesedett ki és amely jelenleg is teljesíti a Lisszaboni Szerződésben lefektetett szigorú, az Európai Unió kezét erősen megkötő elveket. Az elméleti fejezetben bemutatásra kerültek továbbá a vizsgálatokat gördülékenyebbé, gyakorlatiasabbá tételét elősegítő rendszerek (COSAC, IPEX).

A pályamunka második fele igyekszik a szubszidiaritásvizsgálatot gyakorlati oldalról megközelíteni, így a már elméletben felvázolt eljárás menetét egy már lezárult tanácsi rendelet hatáskörvizsgálatának (COM/2012/0130) részletes elemzésével tettem teljes körűvé. Ebben a fellelhető tagállami véleményektől a megjelent szakcikkekén át a végső jelentőség minden citátum a szubszidiaritás elvének hangsúlyosságát erősíti; a Lisszaboni Szerződéssel a nemzeti parlamentek nagy lépést tettek az európai unió jogalkotás felett gyakorolt felügyelet tekintetében.

Kutatásom során fontosnak tartottam, hogy a dolgozat *de lege ferenda* javaslatot is magában foglaljon, megpróbálva ezzel megoldási javaslattal szolgálni a szubszidiaritásvizsgálatok azon pontjai tekintetében, ahol az eljárás megbicsaklik; példának okáért a nemzeti parlamentek kezébe adott kettős szankciós lehetőség.